

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 - 1000 BRUSSEL

[...]

[...]

Mijnheer de Burgemeester,

Ter zitting van 13 november 2007 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan een klacht die igendiend werd door vier inwoners van uw gemeente, kandidaten van de lijst "*Intérêts communaux*", omwille van de volgende feiten:

- met het oog op de verkiezingen van 8 oktober 2006, ontvingen de klagers een Nederlandstalige oproepingsbrief, voorzien van de vermelding "*Convocation en français sur demande*"; betrokkenen zijn van oordeel dat de procedure die door het gemeentebestuur werd ingevoerd conform de circulaire van de Vlaamse Regering van 16 december 1997, strijdig is met het wettelijk faciliteitenstelsel dat impliceert dat de oproepingen hun automatisch in het Frans moesten worden toegestuurd op grond van hun eerder uitgebrachte taalkeuze.
- de inwoners die voornoemd verzoek formuleerden via de "groene" telefoonlijn die daartoe werd geopend, kregen te horen dat de Franstalige oproepingsbrief hun slechts kon worden toegestuurd na terugzending van hun oorspronkelijke, Nederlandstalige oproepingsbrief, of hun anders kon worden bezorgd op het gemeentehuis, tijdens de diensturen en in ruil voor hun oorspronkelijke, Nederlandstalige oproepingsbrief.

Op de vragen om inlichtingen van de VCT bevestigde u dat er wel degelijk Franstalige oproepingsbrieven werden gestuurd aan de Franstalige inwoners die daar schriftelijk hadden om gevraagd en bij hun brieven hun oorspronkelijke, Nederlandstalige oproepingsbrieven hadden gevoegd.

U bezorgt tevens de brief van de heer Keulen, Vlaams Minister voor Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, waarbij instructies werden verstrekt betreffende de uitreikingsmodaliteiten van Franstalige oproepingsbrieven. De minister herinnert in die brief aan het feit dat de gemeente verplicht is de oproepingsbrieven eerst in het Nederlands aan alle inwoners te sturen en dat pas op uitdrukkelijk verzoek van de betrokkenen een exemplaar in het Frans mag worden afgeleverd.

Hij onderstreept in het bijzonder dat de eerste oproepingsbrief noodzakelijkerwijze tegen een nieuwe, Franstalige oproepingsbrief moet worden ingeruild; dit, om te vermijden dat bepaalde kiezers twee oproepingsbrieven in hun bezit zouden hebben. De Nederlandstalige brief moet aan het gemeentebestuur ofwel worden overhandigd, ofwel worden teruggestuurd.

Ten slotte bezorgt u ook de brief van de adjunct van de gouverneur die, na het dossier onderzocht te hebben, van oordeel is dat het Wemmelse gemeentebestuur gehandeld heeft conform de richtlijnen van de Vlaamse Regering, die zijn toezichthoudende overheid is, en dat aan de gemeente niet verweten kan worden de expliciete richtlijnen van de bevoegde

minister opgevolgd te hebben, welke gesteund zijn op de arresten van de Raad van State van 23 december 2004.

*
* *

Overeenkomstig de vaste rechtspraak van de VCT dient het versturen van een oproepingsbrief aan de kiezers beschouwd te worden als een betrekking met particulieren in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Bij toepassing van artikel 25 van de SWT gebruiken de plaatselijke diensten die in de randgemeenten gevestigd zijn in hun betrekkingen met een particulier de door betrokkene gebruikte taal voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Wat de oorspronkelijke oproepingsbrief in het Nederlands betreft

In de schoot van de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht werd geen meerderheid bereikt.

Op grond van artikel 9 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1969 tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitter en van de leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en tot regeling van dezer werking, worden hieronder de uitgebrachte meningen van beide afdelingen weergegeven.

Mening van de Franse afdeling

De Franse afdeling constateert dat de Vlaamse kamer van de Raad van State op 22 december 2004 verscheidene arresten heeft uitgebracht over de geschillen rond de circulaire Peeters.

Deze arresten komen tot een verwerping van de vraag van de verzoekers, op grond van het feit dat deze laatsten niet kunnen laten blijken van een rechtens gevorderd gewettigd belang en dat hun verzoekschriften derhalve onontvankelijk zijn.

De Franse afdeling constateert anderdeels dat er verscheidene vonnissen werden geveld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel, Beslagkamer (het ene op 16 januari 2003 en het andere op 15 november 2004) die, op geargumenteerde wijze, de circulaire van de heer Vanden Brande (gericht aan de diensten van de Vlaamse regering) onwettig heeft verklaard.

De Franse afdeling neemt derhalve akte van de uiteenlopende rechtspraak in verband met de omzendbrieven van de Vlaamse regering.

Inzake administratieve geschillen wenst de Franse afdeling zowel te verwijzen naar de rechtsleer als naar de rechtspraak betreffende de verwerpingsarresten van de Raad van State.

*Zowel de Franstalige rechtsleer (M. Leroy, *Contentieux administratif*, Brussel, Bruylant, p 621) als de Nederlandstalige (Mast, Alen, Dujardin, *Overzicht van het Belgisch administratief recht*,*

1989, p 621) zijn van oordeel dat het gezag van verwerpingsarresten betrekkelijk is, en dat de verwerping van een verzoekschrift door de Raad van State geenszins afbreuk doet aan het vermogen van de hoven en rechtbanken om een administratieve handeling onwettig te verklaren.

Wat de rechtspraak van de hoven en rechtbanken betreft, heeft het Hof van Cassatie, in een arrest van 9 januari 1997 geoordeeld dat een arrest waarbij de Raad van State een verzoekschrift tot nietigverklaring van een reglementaire handeling verwerpt, niet bindend is voor de hoven en rechtbanken en geenszins belet dat de geldigheid van de handeling wordt aangevochten voor een burgerlijke rechtbank.

Ten aanzien van die rechtsleer en rechtspraak, is de Franse afdeling van mening dat, enerzijds, het arrest van de Raad van State slechts een betrekkelijke juridische draagwijdte heeft en dat het, anderzijds, zoals overigens door de voornoemde vonnissen van de Brusselse Rechtbank van Eerste Aanleg al werd aangetoond, de hoven en rechtbanken van de rechterlijke macht toekomt zich over de wettigheid van de omzendbrieven van de Vlaamse regering uit te spreken.

Wat het gebruik van de talen in bestuurszaken betreft, laat de Franse afdeling voorts opmerken dat de VCT, krachtens de bijzondere wet van 16 juli 1993 (artikel 61, §7, van die wetten) tot taak heeft te waken over de naleving van de taalrechten van de minderheden als bedoeld in de artikelen 7 en 8 van diezelfde wetten.

Bijgevolg wenst de Franse afdeling geen wijziging te brengen in de rechtspraak betreffende het gebruik van de talen in de randgemeenten en in de gemeenten met een speciale regeling, zoals die nu al dertig jaar in de schoot van de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht wordt aangehouden.

Zij herinnert er in dit verband aan dat de diensten zich moeten inspannen om de taalaanhorigheid van particulieren die in gemeenten met een speciale taalregeling wonen te achterhalen (advies 27115 van 21 september 1995) en dat een particulier die in een dergelijke gemeente is gehuisvest, bij een bepaalde dienst, niet telkens weer, voor elk document, moet vragen dat het desbetreffende document hem in zijn taal zou worden uitgereikt (advies nr26125B van 22 september 1994).

De taalaanhorigheid van de klagers was het gemeentebestuur van Wemmel bekend.

Dit betekent dat de oproepingsbrieven hun automatisch in het Frans toegestuurd hadden moeten worden.

De klacht is derhalve ontvankelijk en gegrond.

Mening van de Nederlandse afdeling

De Nederlandse afdeling wenst te benadrukken dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht in haar adviezen de uitspraken van de Raad van State, in casu de arresten van 23 december 2004, moet naleven en zich naar deze uitspraken moet conformeren: vermelde arresten hebben voor recht verklaard dat de strekking van de desbetreffende omzendbrieven van de Vlaamse regering geen inbreuk vormen op de SWT.

In deze arresten werd verwezen naar het arrest van het Grondwettelijk Hof nr.26/98 van 10 maart 1998 waarin het volgende werd gesteld: "Hoewel de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken ten behoeve van de Franstalige inwoners in de randgemeenten in een bijzondere regeling voorzien die hen toestaat hun betrekkingen met de plaatselijke diensten in het Frans te voeren en die aan de diensten de verplichting opleggen om in bepaalde in die wetten nader omschreven omstandigheden het Frans te gebruiken, doet die regeling geen afbreuk aan het principieel eentalig karakter van het Nederlandse taalgebied, waartoe die gemeenten behoren. Zulks impliceert dat de taal die er in bestuurszaken moet worden gebruikt in beginsel het Nederlands is en dat bepalingen die het gebruik van een andere taal toestaan niet tot gevolg mogen hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de door artikel 4 van de Grondwet gewaarborgde voorrang van het Nederlands".

De arresten van de Raad van State van 23 december 2004 stellen "dat hieruit blijkt dat, teneinde grondwetsconform te zijn, de interpretatie van de rechten van wie in de randgemeenten in het Frans wil worden bestuurd, moet stroken met de voorrangstatus van het Nederlands in die gemeenten; dat derhalve de hierboven geschetste, ruime interpretatie van die rechten, gehuldigd door de verzoekende partij en de tussenkomende partijen, die dergelijke randgemeenten zijn, daar niet mee strookt; dat die interpretatie en de blijkbaar daarop gestoelde aangehaalde bestuurspraktijk immers in wezen leiden tot een stelsel van tweetaligheid, waarbij de taalvoorkeur van personen zelfs in bestanden wordt vastgelegd; dat aldus de gevraagde nietigverklaring van een omzendbrief, in zoverre deze omzendbrief, zoals te dezen, een dergelijke onrechtmatige interpretatie wil tegengaan, de verzoekende partij geen zulk geoorloofd voordeel kan opleveren; dat zulk een voordeel immers steunt op een niet met de bestuurstaalwet verenigbare interpretatie terwijl, tegen de achtergrond van een noodzakelijk restrictieve interpretatie van het recht om het bestuur het Frans in plaats van het Nederlands te laten gebruiken in het betrokken éentalig gebied, de interpretatie, zoals uitgedrukt in de omzendbrief, dat het verzoek om het Frans te gebruiken, uitdrukkelijk moet worden herhaald, wel degelijk verenigbaar is met de wettelijke notie "de wens van de belanghebbende" in de artikelen 26 en 28 van de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken".

Conform deze uitspraken van het Grondwettelijk Hof en de Raad van State moet de Vaste Commissie voor Taaltoezicht vertrekken van een correcte toepassing van de geëigende taalregeling in de rand- en taalgrensgemeenten omwille van de uitzondering op de principiële eentaligheid van het Nederlandse taalgebied, zoals gewaarborgd door artikel 4 van de Grondwet.

De klacht is derhalve ontvankelijk doch ongegrond.

*
* *

Aangaande de toepassingsmodaliteiten van de principes die voorkomen in de circulaire van de Vlaamse Regering van 16 december 1997, meer bepaald de formaliteiten aangaande het verkrijgen van de documenten in de andere taal.

De VCT is niet bevoegd om zich uit te spreken over de praktische formaliteiten aangaande het verkrijgen van de betwiste documenten in de andere taal.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.

Hoogachtend,

De Voorzitter,

A. VAN CAUWELAERT-DE WYELS